01
2014
letnik V
brezplačnik Muzeja novejše zgodovine
Celje in Pokrajinskega muzeja Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

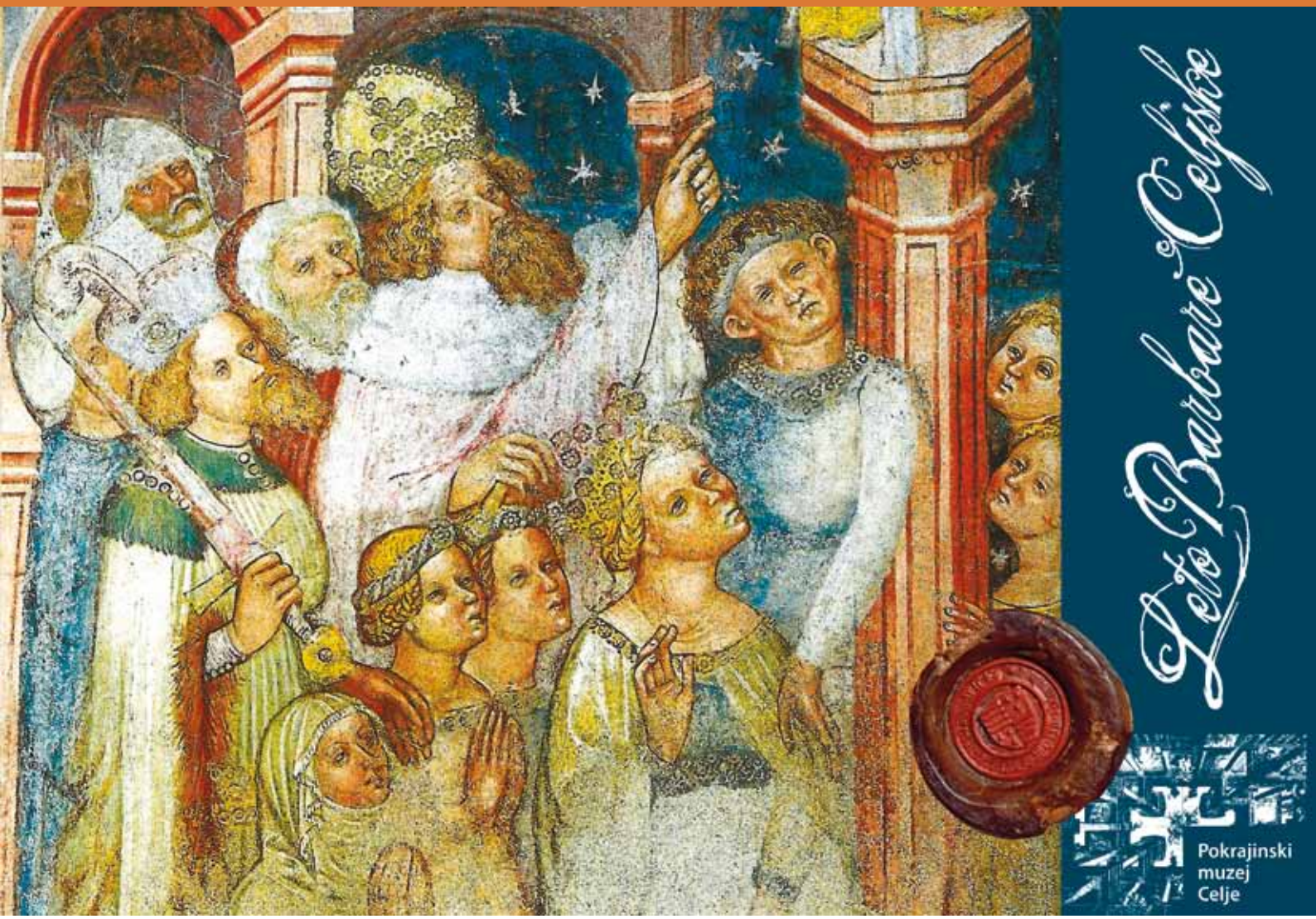

Foto: Edo Einspiler

Brlog igrač

13. marca 2014 v Otroškem muzeju odpiramo novo stalno razstavo Brlog igrač, na kateri bodo predstavljene raznovrstne igrače iz slovenskih in tujih muzejev, zasebnih zbirk in zbirk MnZC.

>> 3

Foto: Robert Gorjanc

dr. Tone Kregar

Zgodovinar, ki se sooča zlasti s temnimi platmi preteklosti, kot muzealec pa se kritično odziva na aktualna družbena dogajanja. Preplet obojega uspešno udejanja kot glasbenik skupine Mi2.

>> 5

Foto: Arhiv PMC

Razstava »Alma M. Karlin – Poti«

Razstavo »Alma M. Karlin – Poti« Pokrajinski muzej Celje po uspešnem gostovanju na Ljubljanskem gradu 13. marca 2014 seli na Prvo gimnazijo Maribor.

>> 3

MnZC v letu 2014

Foto: Sherpa

mag. Tanja Roženbergar, direktorica Muzeja novejše zgodovine Celje

Celjske muzejske novice izhajajo že peto leto. V osmih številkah, ki v posamičnih nakladah dosežejo 14.000 bralcev, smo ponudili različne vsebine, v katerih muzejske delavke in delavci razkrivamo naše delo, rezultate in uspehe. Na tej točki želimo preveriti odmeve naših prizadevanj, zato vas vljudno vabimo k sodelovanju v kratki anketi. Vaši odgovori nam bodo vodilo za pripravo Celjskih muzejskih novic v prihodnje.

V Muzeju novejše zgodovine Celje smo tudi v letu 2014 oblikovali zanimiv program, namenjen otrokom, družinam, šolarjem, posameznikom, starejšim in vsem, ki jih zaradi tega ali onega razloga privlačijo kulturne vsebine. Kustos etnolog Sebastjan Weber je pripravil razstavo Muzejske sledi do urbanih obrti, na kateri se predstavljajo klepar Stropnik, Krznarstvo Pavić, Svečarstvo Presker in Klobučarstvo Tomažin. Se jih še spominjate iz celjskih ulic? Tokrat jih lahko obiščete v muzeju! V Hermanovem brlogu se končujejo dela za novo stalno razstavo igrač, ki jo pripravljata Bronica Gologranc Zakonjšek in Jožica Trateški. V marcu bo zaživel Brlog igrač, ki bo vsem vedoželjnim obiskovalcem ponudil nepozabna doživetja. Med poletjem bomo s predstavitvijo zasebne zbirke nogometnih dresov prispevali k vročici svetovnega nogometnega prvenstva in tako poudarili vrednote športa. Seveda v zgodovinskem muzeju ne manjka zgodovine, tudi tiste iz mračnih obdobij. Že v marcu bo ob premieri dokumentarnega filma Slovenskemu narodu ukradeni otroci na ogled tudi naša razstava o tej temi, ki bo spremljala in dopolnjevala tudi projekcije filma po Evropi. Skladno z novim šolskim letom pa bo dr. Tone Kregar s sodelavci iz Zgodovinskega arhiva Celje in Muzeja novejše zgodovine Slovenije razkril dokumente in predmete iz 1. svetovne vojne. Ob razstavah pripravljamo še različno dodatno ponudbo, zato prijazno vabljeni, veselimo se srečevanj v naši hiši.

Muze v našem muzeju

Foto: Gregor Katič

Stane Rozman, direktor Pokrajinskega muzeja Celje

Od odprtja prvega muzeja, ki ga je Ptolomej I. Soter odprl v Aleksandriji, velja, da so tu doma muze. Muzeion, kot se je imenovala stavba, je bil središče vedenja svojega časa, žal pa je kasneje pogorel in mnogo znanja je bilo pozabljenega. Današnji muzeji v prvi vrsti hranimo predmete, muze pa nas bolj poredko obiščejo. Pa je to res?

V Pokrajinskem muzeju Celje hranimo na tisoče muzealij. Ene so bolj, druge manj všečne očem. Toda bolj kot sami predmeti obiskovalce pritegnejo zgodbe. Zgodba o Barbari Celjski, tej trikratni kraljici, je še posebej zanimiva v zadnjem času. Potem ko so jo kronisti njenega časa prikazali v kar se da negativni luči, ji danes priznavamo zgodovinski pomen, kot ji pripada. V letu, ko se spominjamo 600. obletnice njenega kronanja za nemško kraljico, se bo v muzeju zvrstila vrsta dogodkov v njen spomin; v januarju izid knjige, v maju otvoritev razstave, jeseni predstavitev spominskega kovanca za 2 EUR-a in poštne znamke s podobo Barbare Celjske ... Celo leto bo v znamenju te naše muze.

Barbara seveda ni edina muza, ki je doma v našem muzeju. Tako kot njej, posvečamo pozornost Veroniki in njeni nesrečni usodi, Ani, poljski kraljici, Elizabeti, Almi in njenemu pogumnemu potovanju, Štefki Cobelj, katere zapuščino hranimo …

Če pravijo, da pri hiši tri vogale podpira ženska, lahko tudi za muzej rečemo, da vsaj v treh naših sobanah bivajo naše muze, in torej to velja tudi za našo hišo. Drage Celjanke in ostale naše obiskovalke, želim vam lepo praznovanje mednarodnega praznika dneva žena z željo, da nas obiščete v našem muzeju, kjer se muze počutijo doma.

Muzej novejše zgodovine Celje
Prešernova ulica 17, Celje
Stalna razstava **Živeti v Celju, Otroški muzej Hermanov brlog, Zobozdravstvena zbirka**
Fotografski atelje Josipa Pelikana,
Razlagova ulica 5, Celje
Odprto: torek–petek od 9.00 do 17.00 (Fotografski atelje do 13.00), sobota od 9.00 do 13.00 – ob sobotah VSTOP PROST, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december
Stari pisker, Prešernova ulica 20, Celje
Klobučarska delavnica, Glavni trg 17, Celje (oboje: ogled po predhodni najavi)
www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje
Stalne razstave: ***Kulturno zgodovinska razstava, Od gotike do historicizma po korakih*** (prilagojeno za osebe z okvaro vida), ***Etnološka zbirka, Alma M. Karlin Poti, Lapidarij***
Občasna razstava: ***August Kühne (1845–1895) – oblikovalec Schützove keramike, Orožje***
Razstavišče Knežji dvorec,
Trg Celjskih knezov 8, Celje
Stalni razstavi: **Celeia – mesto pod mestom, Grofje Celjski**
Odprto: marec–oktober; torek–nedelja od 10.00 do 18.00
Zaprto: ob ponedeljkih in praznikih
www.pokmuz-ce.si

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE
8. marec, 2014
ISSN 1855-8631
Izdajatelja: Muzej novejše zgodovine Celje in Pokrajinski muzej Celje
Odgovorna urednika: mag. Tanja Roženbergar in Stane Rozman
Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek
Uredniški odbor: dr. Tone Kregar, dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman, mag. Tanja Roženbergar, Barbara Trnovec, mag. Damir Žerič
Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.
Računalniški prelom: Počivašek, d.o.o.
Lektoriranje: Špela Kregar
Naklada: 14.000
Tisk: Dikplast, Celje
Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Foto Marija Počivavšek

Iz muzejskih depojev v mestne izložbe.

Odprti depoji

Prizadevanja MnZC po večji vključenosti v okolje sovpadajo s prenovljenim mestnim središčem in programom mestnega marketinga za njegovo oživitev. S projektom Odprti depoji, ki je zasnovan tudi v sodelovanju z lastniki lokalov v celjskem mestnem jedru, želimo narediti dostopnega še več muzejskega gradiva, kot ga je moč vi-deti in doživeti na muzejskih razstavah; po drugi strani pa tako (prazni) urbani ambienti – nekdanje obrtne delavnice in trgovinski lokali – zaživijo novo življenje ter naredijo mesto prijaznejše tako za njegove prebivalce kot tudi obiskovalce. **M. P.**

Foto Edi Einspiler

Medvedki iz zbirk MnZC.

Brlog igrač

Igrače kot muzejski predmeti po slovenskih muzejih niso redkost. So zrcalo časa, družbe in prostora. Vsakdo izmed nas ve nekaj o igračah, jih je imel ali jih še ima. Če drugega ne, nas spomnijo na otroštvo. Na novi stalni postavitvi v otroškem muzeju bodo predstavljene raznovrstne igrače iz slovenskih in tujih muzejev, dveh zasebnih zbiralk in iz zbirk Muzeja novejše zgodovine Celje. Pravica otrok do igre je zapisana v Konvenciji o otrokovih pravicah, zato je prenovljeno poslanstvo tako otroškega muzeja kot razstave zaznamovano tudi s pravicami in dolžnostmi otrok. **B. G. Z.**

Film in razstava o ukradenih otrocih

Banditenkinder – Slovenskemu narodu ukradeni otroci je naslov novega dokumentarnega filma scenaristke in režiserke Maje Weiss, ki bo 21. marca gostoval v celjskem kinu Metropol. V njem je predstavljena tragična usoda več kot 600 slovenskih otrok in mladostnikov iz uporniških družin, ki so jih nacisti avgusta 1942 v Celju nasilno ločili od svojcev in odpeljali v posebna »prevzgojna« taborišča tretjega rajha, mnoge pa so posvojile nemške družine. Film bo doma in v tujini spremljala panojska razstava Muzeja novejše zgodovine Celje. **T. K.**

Fototeka MNZC

Celje, avgust 1942.

Zgodba o ljubezni, upodobljena v steklu in kamnu

Franci Černelč je ustvarjalec na oblikovalskem in kiparskem področju. Dolga leta je bil eden vodilnih oblikovalcev in graverjev v Steklarni Rogaška ter njenem obratu Dekor. Svoj najnovejši kiparski cikel je posvetil zgodbi o tragični ljubezni Friderika II. Celjskega in Veronike Deseniške. Ta je predstavljena kot simbol nesrečnih ljubezni, hkrati pa nas opozarja na našo duhovno prisotnost in telesno minljivost. Skulpture dokazujejo avtorjevo umetniško mojstrstvo v obdelavi stekla in kamna. Razstava bo letos spomladi v Knežjem dvoru. **J. R.**

Foto: F. Černelč

Veronika Deseniška.

Arhiv PMC

Maria, Sigismund, Barbara.

Leto Barbare Celjske v Pokrajinskem muzeju Celje

Letos Evropa praznuje 600. obletnico (1414–2014) pričetka koncila v Konstanci. Praznovanju se pridružuje tudi naš muzej, saj so se kar trije Celjski udeležili eminentnega dogodka: Herman II. s sinom Friderikom II. in Barbara Celjska, takrat že soproga Sigismunda Luksemburškega, pobudnika koncila. Dogajanje v muzeju bo osredotočeno na Barbaro, ogrsko kraljico, ki je bila tik pred prihodom v Konstanco okronana še z nemško krono. Razstava o Barbari, predavanja, predstavitev spominske znamke in kovanca … Program bo tekel vse leto. **R. F. G.**

Foto Arhiv PMC

Pogled na razstavo.

Razstava »Alma M. Karlin – Poti« na Ljubljanskem gradu

Pokrajinski muzej Celje je z razstavo »Alma M. Karlin – Poti« na Ljubljanskem gradu želel širši slovenski javnosti predstaviti potovanje Celjanke Alme M. Karlin, ki je v času od 24. 11. 1919 do 28. 12. 1927 prepotovala svet. Razstava je zasnovana tako, da si jo bodo lahko ogledali tudi drugod po Sloveniji. Odprta je bila od 12. 6. do 1. 9. 2013. Ogledalo si jo je okoli 40.000 obiskovalcev. **V. Š.**

Kleparska delavnica z mojstrom, pomočniki in vajenci, 30. leta 20. stol.

Foto: Franc Stropnik

Muzejske sledi do urbanih obrti

Muzej novejše zgodovine Celje je že skoraj 20 let povezen z mestnimi obrtmi. Poleg evidentiranja, zbiranja in hranjenja različnih obrtnih izdelkov, orodja ter materialov, se vse skozi trudimo, da ohranjamo tudi obrtno znanje. Živa obrtna dediščina je tako pomemben del muzejske Ulice obrtnikov, njeni nosilci pa naši obrtni mojstri demonstratorji, ki že več kot desetletje oživljajo naše muzejske obrtne delavnice.

Mestne obrti, ki so imele na Celje vse skozi prav poseben vpliv, v 21. stoletju hitro izginjajo. Naša muzejska zbirka obrti pa postaja žal ali pa na srečo vse bolj polna. Z zavedanjem na pomembnost ohranjanja in predvsem prezentiranja takšnih zbirk in znanj, smo v februarju otvorili razstavo na kateri predstavljamo štiri nove obrtne delavnice in obrtnike. Svečarstvo, stavbno kleparstvo, krznarstvo in klobučarstvo, so bile nekdaj stalnica vsakega mesta, danes pa jih v Celju ne najdemo več. So pa vse, skupaj z obrtnimi mojstri, na ogled do konca maja v muzeju. Ob razstavi je izšel tudi poseben zemljevid mestnega jedra, na katerem so označene točke nekdanjih obrti, ki so danes vidne samo še v muzeju. Na takšen način smo muzejske obrti zopet povezali mestnimi ulicami, na katere so obrti pomembno vplivale in jih sooblikovale. Sprehod po sledeh obrti, bo tako tudi sprehod po večnih obrtnih zgodbah, ki jih skriva celjsko mestno jedro.

SEBASTJAN WEBER

Jatagan

V zbirki orožja Pokrajinskega muzeja Celje hranimo nekaj pravih orožarskih umetnin. Ena takšnih je prav gotovo jatagan. Orožje je dobilo ime po mestu Yatagan v Turčiji, kjer so te meče začeli izdelovati. V obdobju od 16. do konca 19. stoletja je postal eden najbolj prepoznavnih simbolov vojske Osmanske države.

Foto: Tomaž Lauko

Jatagan; 1810/1811; PMC, inv. št. O/261.

Jatagan je meč z daljšim zakrivljenim ali ravnim enoreznim rezilom, dolgim med 50 in 80 cm. Najlažje ga prepoznamo po značilni ročajni oblogi, ki tvori obliko dveh razmaknjenih ušes. Jatagane so izdelovali v domačih obrtnih delavnicah. Pri krašenju so obrtniki uporabljali dragocene materiale in različne tehnike krašenja. Napisi v turškem ali arabskem jeziku sporočajo ime izdelovalca, letnico izdelave, ime lastnika, kratke molitve ali verze iz Korana. Najlepši jatagan v naši zbirki ima poleg razkošne ornamentike na eni strani rezila napis v arabeski: »Izdelovalec Abdi, lastnik in posestnik Salih aga. Zanašam se na mojega stvaritelja. Suženj. Ni junaka, kot je Ali, niti meča, kot je Zulfikar. Leto 1225 (1810–11).«

Ob širjenju Osmanskega imperija in spopadih s krščanskimi vojskami sta obe strani medsebojno vplivali na spremembe oborožitve in načina bojevanja. Takšni vplivi so najgloblje sledi pustili na področju Balkana in srednje Evrope. V 19. stoletju so jatagani postali celo del opreme francoske in avstrijske vojske. V promociji tega orožja so najbolj prednjačili janičarji. Zanimivo je, da so najstarejše likovne upodobitve jataganov povezane prav s pripadniki teh elitnih vojaških enot osmanskih sultanov. Jatagan se je tako močno zasidral v vsakdanjiku, da je v Srbiji, Črni gori in Bosni postal del narodne noše. **DAMIR ŽERIČ**

Starodavni prišlek

Med posebnosti iz Potočke zijavke sodi tudi pred okoli 26.000 leti izumrli jamski medved, imenovan prišlek (Ursus speleus Ingressus), saj se je pred 50.000 leti iz Azije razširil tudi v vzhodne Alpe. Takrat so bile podnebne razmere podobne današnjim.

Med arheološkimi raziskavami so našli veliko fosilnih ostankov kosti jamskega medveda – Brodar 1500 osebkov in Rabeder 100 osebkov. Gre za največjega medveda, ki je kdajkoli lomastil po naših gozdovih. Od glave do repa je odrasel samec meril tudi do 3 m in je bil težak do 1,5 tone. Bil je rastlinojed. Življenjska doba je bila največ 35 let. Za primerjavo: današnji evropski rjavi medved tehta do 300 kg in je do 2,5 m dolg ter vsejed, življenjska doba pa je primerljiva. Številčno najmočneje zastopano starostno skupino med fosilnimi ostanki jamskih medvedov predstavljajo enoletniki. Ker je zimsko spanje lahko trajalo tudi do 8 mesecev, je razumljivo, da so mladički večinoma umirali v času hibernacije in takoj po njej.

Da je Ursus Ingressus iz Potočke zijavke največji med sorodnimi iz drugih vzhodnoalpskih najdišč, gre pripisati ugodnejšim življenjskim pogojem na južni strani Alp. Pred približno 32.000 leti je takratni človek kosti jamskega medveda uporabljal kot surovino za izdelavo koščenih puščičnih in suličnih osti, s katerimi je lovil divje živali za hrano in obleko. Pokrajinski muzej Celje hrani trenutno najobsežnejšo zbirko fosilnih ostankov jamskega medveda vrste Ursus Ingressus v Evropi. **DARJA PIRKMAJER**

Foto: Gernot Rabeder

Potočka zijavka – Lobanja jamskega medveda Ursus Ingressus v prvotni legi med izkopavanji Vide Pohar in Gernota Rabederja leta 1998.

dr. Tone Kregar

Vojnam težko ubežim

Letošnje (muzejsko) leto bo v znamenju stote obletnice spomina na začetek prve svetovne vojne. Po lanskem jubilejnem letu za Muzej novejše zgodovine Celje (MnZC) ter osrednji razstavi Puške & Pisma še en velik projekt, katerega nosilec bo oddelek za zgodovino, ki ga vodi muzejski svetovalec dr. Tone Kregar.

Foto Robert Gorjanc

Dr. Tone Kregar na razstavi Puške&Pisma.

V MnZC boste prvi svetovni vojni posvetili tudi osrednjo razstavo v letošnjem letu. Kako jo boste zasnovali ob dejstvu, da bodo ta dogodek verjetno obeležili tudi v drugih muzejih podobnega tipa. Boste pristopili bolj lokalno ali globalno?

Na nacionalni ravni bo letos veliko prireditev, razstav, pa tudi medijskih vsebin, na čelu z dokumentarno nanizanko, povezanih s t. i. veliko vojno. Na ta način bomo izvedeli, kako močno je prizadela slovensko ozemlje in prebivalstvo ter kakšen je bil njen pomen v naši zgodovini. Tega se namreč premalo zavedamo. Deloma zaradi vedno večje časovne distance že brez neposrednih pričevalcev, zlasti pa zato, ker je to vojno v zgodovinskem spominu močno preglasilo še hujše dogajanje med drugo svetovno vojno. V celjskem primeru bo to prva večja, celovita in pregledna razstava o prvi svetovni vojni. Čeprav tudi na teh koncih, ki jih fronta ni dosegla, skorajda ni bilo družine, ki se je vojna ne bi neposredno dotaknila. Tudi zato bo razstava zasnovana od globalnega in nacionalnega proti lokalnemu, od velike svetovne zgodbe do konkretnih usod posameznikov, naših prednikov. Pri splošnem orisu bo dragocena pomoč Muzeja novejše zgodovine Slovenije, medtem ko t. i. »celjski« del razstave pripravljamo v partnerstvu z Zgodovinskim arhivom Celje ter v sodelovanju z drugimi institucijami na Celjskem in zasebnimi zbiralci. Ob tej priložnosti ponovno vabim vse, ki morda hranijo kakšno zanimivo gradivo in bi ga bili pripravljeni posoditi za razstavo ali ga muzeju celo izročiti v trajno hranjenje, da se oglasijo pri nas.

Termin letošnje osrednje razstave se ob izkušnji z lansko, Puške & Pisma, iz poletja seli v jesen. Zakaj odločitev za ta premik, ki je za ustvarjalce najbrž dobrodošel, saj bo več časa za pripravo razstave?

Časa bo resda več, a bo obenem namenjen še čemu drugemu. Glavni razlog za premik je predvsem želja, da bi razstavo čim bolj vključili v pouk zgodovine na osnovnih in srednjih šolah, da bi si z njo učitelji in učenci čim bolj pomagali in jo izkoristili. Pozno pomladi, se pravi točno na stoletnico izbruha vojne, se šolsko leto praktično že končuje. Poleg tega se bo do naše otvoritve o veliki vojni že veliko govorilo in slišalo, tako da bo razstava to temeljno znanje lažje nadgradila in ponazorila.

S čim se sicer ukvarjate na oddelku za zgodovino v MnZC, kadar ne pripravljate razstav?

Vojni, pa naj bo prva, druga, ali osamosvojitvena, nikakor ne morem ubežati, če si še tako želim raziskovati in interpretirati svetlejše, prijaznejše plati naše preteklosti. Sicer pa je moje delo zgodovinarja in muzealca pestro in kreativno, sestavljeno tako iz kabinetnega in organizacijskega, javnosti nevidnega dela kot tudi popularizacije zgodovine in krepitve zgodovinske zavesti. Za kar si prizadevam na t. i. kavarniških večerih, ki jih v muzeju pripravljam že petnajst let.

Kako živi in je obiskan portal Ce-NOB kot primer projekta, kjer dajete na voljo digitalizirano gradivo o drugi svetovni vojni na Celjskem širši javnosti? Se boste na podoben, internetni način lotili še kakšnega poglavja iz vsebine delovanje oddelka za zgodovino v MnZC?

Na stalnih in občasnih razstavah je mogoče razstaviti zgolj manjši del gradiva, ki ga hranimo. Vse ostalo je manj dostopno javnosti in prav tu si lahko pomagamo s spletnimi projekti oz. objavami zbirk in razstav. Odločitev, da na ta način najprej ponudimo izbor gradiva iz druge svetovne vojne, ni bila naključna, saj ga imamo res veliko – to je bila desetletja glavna prioriteta našega muzeja. Glede na dober obisk in odziv javnosti si želim, da bi na podoben način omogočili dostop še do drugih vsebin in tematskih sklopov, za kar pa so seveda potrebna tudi dodatna sredstva.

Poznamo vas tudi kot glasbenika, dolgoletnega vokalista skupine »Mi2«. Kako usklajujete obe področji, delo kustosa in glasbenika? So morda tudi kakšne skupne točke?

Na prvi pogled jih ni veliko in prehajanje iz ene vloge v drugo zna biti včasih naporno. Gre za dve skorajda enakovredni plati mojega ustvarjalnega vsakdana, ki se med sabo ne izključujeta. V mojih besedilih je zato mogoče kdaj zaznati tudi kanček historičnosti, po drugi strani pa se bolj umetniški, »rokenrol« pristop večkrat obnese tudi pri nadgraditvi in osvežitvi strokovnega dela.

ROBERT GORJANC

Kulturno mediatorstvo

V Muzeju novejše zgodovine Celje že vrsto let sodelujemo s posamezniki pri iskanju in zbiranju fotografskega gradiva, predmetov in zgodb, ki jih vključujemo v muzejske postavitve. Vendar do sedaj takšna oblika povezovanja s posamezniki ni potekala sistematično.

V letu 2000 smo z otvoritvijo stalne razstave Živeti v Celju začrtali kontinuirano obliko dela z našimi mojstri in mojstricami, s prikazom obrti na Ulici obrtnikov. V letošnjem letu smo se odločili, da tovrstno delo razširimo in ponudimo tudi ostalim odraslim osebam, ki želijo z nami soustvarjati in sodelovati na muzejskem področju. Oblikovali smo program kulturnega mediatorstva, s katerim bomo sodelujoče aktivno vključili na različna področja muzejskega dela. Izobraževanje in usposabljanje bo tako predstavljalo nov izziv in bo potekalo na dveh ravneh: na eni strani izobraževanje prostovoljcev, z namenom suverenega vključevanja v delo muzeja, na drugi strani izobraževanje muzejskih delavcev, da prostovoljce sprejmejo medse in jih vključijo v svoje delovanje. V evropskem priročniku Prostovoljstvo v muzejih in na področju kulturne dediščine je zapisano: »Trajnostni razvoj v Evropi je možno doseči le, če med skupnostmi in kulturno dediščino vladajo složni odnosi. Da bi prišlo do ekonomskega in družbenega razvoja, potrebuje družba učinkovito, aktivno soudeležbo državljanov, ki bi se tudi sami morali globoko zavedati vloge in pomena kulturne dediščine.« Upam, da bomo z začrtanim programom delu v našem muzeju dali nove razsežnosti pri prezentaciji kulturne dediščine.

DARJA JAN

Foto: http://www.csdrzac.org/dejavnosti/prostovoljstvo/

Prostovoljstvo nas povezuje.

Alma in Xu po sto letih navdušila

Če sta pred sto leti v Celju sprožala »šušljanje in laži«, sta bila tokrat deležna zelo toplega sprejema in sta napolnila dvorano Barbare Celjske v Knežjem dvoru.

V Pokrajinskem muzeju Celje smo decembra lani obeležili 100-letnico prihoda prvega znanega Kitajca na Slovensko. Xu Jonglun, zaročenec Alme M. Karlin, ene največjih svetovnih popotnic, je Celje obiskal decembra 1913, da bi se z Almino mamo Vilibaldo pogovoril o poroki na Kitajskem. Dogodka se je udeležilo dobrih sto ljudi, med drugim tudi njegova ekscelenca Zhang Xianyi, veleposlanik LR Kitajske v Sloveniji.
Veleposlanik je v svojem uvodnem nagovoru povedal, da se ga je zgodba Alme in Xuja močno dotaknila in da znanstvenoraziskovalno delo pomembno prispeva k medsebojnemu razumevanju dveh kultur ter h krepitvi odnosov med Slovenijo in Kitajsko. Tudi on prihaja iz mesta Tianjin, tako kot Almin zaročenec, zato je pred slovesom obljubil, da bo pomagal poiskati podatke o tem, kdo je bil Xujev oče.
Raziskovanje na to temo torej še ni končano, sicer pa dogodek sodi v širši kontekst osvetlitve Alminega intimnega življenja oziroma njenega odnosa do moških, ki so ji prekrižali pot v življenju. Z namenom, da bi argumentirano ovrgli v javnosti močno zakoreninjen konstrukt, da je bila Alma lezbijka. »Vse svoje življenje sem imela zelo dobre moške prijatelje in, žal, zelo redko ljubimce …« Te Almine besede napovedujejo predstavitev nadaljnjih raziskovalnih izsledkov. **BARBARA TRNOVEC**

Foto: Nataša Žmaher

Ye Haifeng, Vida Bedrač in Mateja Ajdnik Korošec so pred predavanjem uprizorili Xujevo snubitev.

Delam v muzeju: Konservator za steklo

Foto: Barbara Trnovec

Verica Zorko pred svojim najljubšim muzejskim predmetom, ogledalom iz 18. stoletja.

Steklo ima zelo rada, njen najljubši steklen izdelek je vaza, prav posebno spoštovanje pa čuti do muzealij s področja steklarstva. »Ko dobim v roke steklen izdelek, vem, iz česa je bil izdelan, kako je potekal proces izdelave in koliko znanja je bilo vloženega,« pravi Verica Zorko, konservatorsko-restavratorska sodelavka Pokrajinskega muzeja Celje.

V muzeju je zaposlena 18 let, s steklom pa se ukvarja že 30 let. Po osnovni izobrazbi je steklarka, svojo poklicno pot je začela v Steklarni Rogaška. Bogate izkušnje, ki jih je pridobila tam, so ji bile v veliko pomoč, ko je prišla v muzej, kjer jo danes pristojni kustos opisuje z besedami »v tehnološkem smislu izjemna poznavalka stekla«.
Njeno delo v muzeju pa ni vezano le na steklo, torej na prevzem steklenih izdelkov na terenu, dokumentiranje in konserviranje le-teh. »Narava dela v manjšem muzeju, kakršen je naš, terja od posameznika, da opravlja zelo različna dela, ne le tistih, za katera je specializiran. Zato je pogosto potrebno stara znanja nadgraditi ali pridobiti povsem nova,« pojasnjuje. Najbolj uživa v terenskem delu, poseben izziv pa ji predstavlja postavljanje razstav. Odkar je zaposlena v muzeju, je sodelovala pri postavljanju prav vseh. Svoje delo vidi kot poslanstvo.
Konservatorstvo je v širšem pomenu besede stroka, ki si med drugim prizadeva ohranjati kulturno dediščino. V ožjem pomenu besede pa je to poklic, ki na podlagi poznavanja materialov preprečuje propadanje dediščine.

BARBARA TRNOVEC

Pokrajinski muzej Celje

Muzejski trg 1, Celje

Trg Celjskih knezov 8, Celje

Muzej novejše zgodovine Celje

Prešernova ul. 17, Celje

Spoštovani bralci Celjskih muzejskih novic (CMN), letos se družimo že peto leto, zato nas zanima vaše mnenje o časopisu.

Se vam zdijo CMN zanimive in uporabne?

a) ***da*** *b)* ***ne***

Ali zahvaljujoč CMN večkrat obiščete muzej/a?

a) ***da*** *b)* ***ne***

O čem si v CMN še želite brati?
Zaupajte nam vaše predloge:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje.
Uredništvo

Odgovore pošljite ali prinesite v Muzej novejše zgodovine Celje ali Pokrajinski muzej Celje.

V iztekajočem se letu smo delovno obeležili 50-letnico MnZC; predstavili smo jubilejni zbornik, v kinu Metropol pa premierno predvajali film Foto Pelikan.

Foto: Nataša Müller

Kitajskega veleposlanika Zhang Xianyija je očarala zgodba Alme in njenega kitajskega zaročenca Xuja.

Foto: Nataša Žmaher

Otvoritev razstave Spomin na Spomenik je združila slovenske in hrvaške kulturnike.

Foto: Nataša Žmaher

Dr. Spomenka Hribar na kavarniškem večeru ob razstavi Puške ß Pisma.

Foto: Nataša Müller

Častni občan MO Celje, dr. Ivan Stopar, med predstavitvijo svoje nove knjige Slikovite podobe Slovenije

Foto: Gabrijela Kovačič

V decembru smo v otroškem muzeju skupaj z Mihailom Lišaninom odprli likovno razstavo Otroci sveta.

Foto: Helena Vogelsang

Naša Krajevna skupnost Dolgo polje na obisku v muzeju.

Foto: Rada Hribernik

Poleg prešernovanja v muzeju smo na kulturni praznik odprli vrata tudi v Pelikanovem fotografskem ateljeju.

Foto: Nataša Müller

Nagradno vprašanje: Kdaj je bila Barbara Celjska okronana z nemško krono?

Odgovore pošljite do ponedeljka, 5. aprila 2014, na naslov: Pokrajinski muzej Celje, Trg Celjskih knezov 8, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravilnih odgovorov bomo nagradili z lepim darilom iz naše muzejske trgovine in z dvema brezplačnima vstopnicama. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Milena Kocman, Dragica Turk** in **Lidija Rovere,** vse iz Celja. Nagrade vas čakajo v muzejski trgovini Muzeja novejše zgodovine Celje.